

Kapitelstærterne for Aaret 1880.

	Øvede	Æng	Byg	Grønde	Hvide Øerter	Grønne Øerter	Bog- hvede	Bog- hvedegrøn	Smør	Hæst	Øn- ning
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.
Sjællands Stift. (Bornholm undtaget)	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.	Rr. Ø.
Møen	17 65	16 04	12 87	8 74	16 01	14 53					
Bornholm		15 70	12 04	7 68				85			
Kjens Stift		16 13	12 87	8 47							
Volland-Falsters Stift:											
forrige Haldes Amt	18 22	16 32	13 35	8 08	15 73	15 47					
— Maribo Klosters og Kjøbenhavn Amt	17 59	15 92	12 76	7 48	15 63	15 14					
— Nyløbing Amt	17 83	15 72	12 76	7 63	14 96	14 57					
Malsborg Stift:											
Bendhøvel og Van-Perreder		15 97	11 27	6 91							
Thy og Mors		16 68	11 05	7 78							
Ålborg Stift		15 73	10 98	6 74							
Marius Stift		15 99	12 12	7 88							
Ribe Stift:											
Ribe Amt		16 24	11 97	8 01			10 19			57	70
Veje Amt		16 19	12 05	8 18			10 76			59	86
Ringløbing Amt		16 33	11 20	7 63			10 36			53	56
3 Gjennemnit for Aaret 1880	17 82	16 07	12 10	7 71	15 58	14 93	10 44	22 49	90	56	71
— for de sidste 10 Aar	19 01	13 39	11 93	7 96	15 16	14 75	10 55	23 15	82	52	65

pr. Td.

206 90

pr. Rb.

91

97

86

86

90

82

49

15

15

14

75

96

96

Agerdyrkningsberetning

fra Begyndelsen af April.

Resultatet af forrige Aars Kornhøst foreligger nu ved den tilendebragte Tærskning, og det gode Omdømme, man strax efter Indbjergningen tillagde Høstuddbyttet for 1880, og hvorom vi udtalte os i forrige Bind Side 677, er ikke i nogen væsentlig Grad blevet ændret, — det er længe siden, at et saa gjennemgaaende godt Kornuddbytte baade med Hensyn til Kvantitet og Kvalitet er bjerget her i Landet. Dette vil fremgaa af den paa næstnæste Side meddelte Tabel, hvor Kornets Fold (Tdr. pr. Td. Land) og dets Vægt (hollandst) findes opført for hver enkelt af Landsdelenes Vedkommende; men som et Udtryk for hele Landets Gjennemsnitsuddbytte have vi sammenregnet alle de modtagne Beretninger og deraf uddraget de paa næste Side angivne Fold af de 5 Hovedkornsorter for 1880, sammenlignet med de foregaaende 9 Aar.

Det fremgaaer da heraf, at der i intet af de foregaaende 9 Aar har været avlet saa mange Fold af 2rd. Vhg, kun et enkelt Aar har Uddbyttet af Hvede, Rug og Grd. Vhg været ligesaa stort, og kun i et Aar har Havren givet flere Fold end ifjor. Tager Gjennemsnittet af alle 5 Kornsorter, faaes et Folduddbytte

Året	Hvede.	Kug.	2rd. Byg.	6rd. Byg.	Havre.
1871 . . .	13.5 Tdr.	12.5 Tdr.	12.0 Tdr.	12.7 Tdr.	14.1 Tdr.
1872 . . .	11.6 —	10.7 —	10.6 —	10.7 —	13.0 —
1873 . . .	11.5 —	9.6 —	10.7 —	10.4 —	13.1 —
1874 . . .	12.5 —	10.6 —	11.7 —	11.3 —	13.3 —
1875 . . .	12.7 —	11.5 —	11.5 —	11.5 —	12.9 —
1876 . . .	10.3 —	10.0 —	9.8 —	9.7 —	11.5 —
1877 . . .	12.0 —	11.7 —	10.0 —	10.8 —	11.7 —
1878 . . .	14.0 —	12.1 —	12.5 —	12.3 —	15.6 —
1879 . . .	12.7 —	9.7 —	9.9 —	10.0 —	12.3 —
3 Gjenn.	12.3 —	10.9 —	11.0 —	11.1 —	13.2 —
Året 1880	14.0 —	12.5 —	13.0 —	12.7 —	14.4 —

af 13.32, medens det for de foregaaende 9 Åar kun er 11.70, og det er endog fuldt saa godt som i de 2 bedste af disse 9 Åar, da det nemlig i 1878 naaede 13.30 og i 1871 naaede 12.96. Tages der endvidere Hensyn til Kornets smukke Kvalitet og høje Vægt af Høsten 1880, maa denne erkjendes at have været særdeles god. Sammenlignes den med den foregaaende Høst, for 1879, viser den sig især gunstig, thi Høsten 1879 gav i Gjennemsnit 2.3 Fold mindre med en slet Vægt og en ringe Kvalitet.

Sees hen til de enkelte Kornsorter, da viser det sig, at det 2rd. Byg forholdsviis har været bedst, idet Foldene her overstige de sædvanlige med 2, og for de andre 4 Kornsorter ere Foldene omtrent lige meget over det Normale, nemlig 1.6 — 1.8.

Blandt de enkelte Landsdele have især Jyllands gode og middelgode Forde, altsaa det østlige, nordlige og nordvestlige Jylland, forholdsviis haft et stort Foldudbytte af alle Kornsorter, men den usædvanlig store Hvedehøst, der bjergeres paa de sydlige Der og i Fyen, har dog paa Grund af denne Kornsorts overvejende Betydning for disse Egne ventelig givet dem en ikke mindre fordelagtig Høst. For Sjællands Vedkommende nedslaaes derimod Udbyttet en Del ved, at de

nordøstlige Egne stærkt og vedholdende lede af Tørken, medens derimod det sydlige Sjælland havde en fortrinlig Høst.

Kornets Vægt har som antyndet været særdeles god, hvilket især var Tilfældet med den strax efter Høst dampstærkede Sæd; derimod tabte en Del af Stakfæden meget i det vaade Efteraar, hvor Stakfædene ikke vare satte med særlig Omhu; var dette derimod Tilfældet, bevarede Stakfæden nogenlunde sin Vægt, da tilmed Indflytningen i Reglen kunde gaa for sig i gunstigt Vejr, og har den end ikke, som naturligt er, ved Udtærskningen givet samme Vægt som den ladefatte Sæd, saa har dog hele Høsten i Gjennemsnit givet en Vægt, der for Hvedens Vedkommende overstiger den sædvanlige med 4.3 Pd. holl., for Rugens med 1.7 Pd., for det 2rd. Byggs med 2.5 Pd., for det 6rd. Byggs med 2.7 Pd. og for Havrens Vedkommende med 2.2 Pd. holl. pr. Td. Da ogsaa Farven og Kjørnens Fylde iaar var smuk, og da Sandsten for en omhyggeligere Rensning og Sortering vinder kjendelig Udbredelse, saa er det mere end almindelig smukke Varer, der iaar ere bragte paa Markedet.

Ved Siden af de her nævnte 5 Hovedkornsorter, der ere det afgjørende med Hensyn til Aarsudbyttet, skal bemærkes: at Bølgfæden i Reglen har givet gode Fuld, undertiden endog meget høje Fuld. Dette gjælder især for Bønnernes Vedkommende, der kjendelig vinde noget mere Udbredelse, om end ingenlunde saa meget som de fortjene; som et ualmindelig stort Bønneudbytte meddeles i en Beretning fra det sydlige Jylland, at et lille Parti Bønner fra Markfrøkontoret endog havde givet 23 Fuld, og i andre Beretninger fra Jylland meldes om Bønneavl paa større Arealer af indtil 18 Fuld. Ligeledes meddeles i en Beretning fra Midtsjælland, at en dertil for nogle Aar siden indforstreven flott stor Bikkeart har givet ved Radsaaning imellem 18 og 19 Fuld af store, smukke Varer. — Boghveden tog mange Steder Skade i den sidste Del af Blomstringstiden, dels af nogle kolde Nætter, dels af Tørken, og den har derfor i Reglen

kun givet smaa Fødd, men meget til Fyld. — Kartoflerne gave ifjor et større og sundere Udbytte end almindeligt, og de synes ogsaa at have holdt sig godt i Kulerne, naar de have været tilstrækkelig dækkede. Derimod have Koerne kun givet et almindeligt Udbytte; vel have de gamle kyndige Koedyrkere ofte haft et godt Udbytte, men de nye Koedyrkere gjøre sig bl. a. ofte skyldige i de 3 Fejl: for silde Udtynding, for lidt Udtynding og for slet Kenholdelse, og derved formindskes Udbyttet stærkt. Da man ved deres Optagning, som bekjendt, ofte overraskedes af Vinteren, toge mange af Koerne Skade inden Henkulingen, ja ikke saa Stykker bleve siddende i Marken og ere i det Væsentlige ødelagte i Vinterens Løb; men selv de henkulede Koer bleve ofte dækkede for stærkt, inden de havde uddunstet, og have da taget Skade i Batterierne; i Modsatning hertil melde erfarne Koedyrkere: vi vente at have gode friske Rutabaga til Udgangen af Maj. — Endelig maa endnu tilføjes, at Høudbyttet kun var ringe, om end af ret god Kvalitet, og at Halmfoderet, særlig af Baarsæden, der var sat i Stampe af Tørken, ofte kun fyldte lidt, men iøvrigt bjergedes i fortrinlig Tilstand.

Det var derfor ingenlunde med nogen stor Foderbeholdning, man gif Vinteren imøde, men da man ventede, at Halmen vilde vise sig drøj paa Grund af den gode Modning og Indbjergning, nærrede man i Efteraaret ingen Frygt for, at Foderet baade skulde være tilstrækkeligt, nærende og sundt. Det sidste er flaaet nogenlunde til; Sundhedstilstanden blandt Husdyrene har i Reglen været god, og melde end Dyrlægerne fra enkelte Egne, at de have haft meget at bestille, saa har det dog nærmest været med Forkølelseshygdomme, foranledigede ved den stærke Kulde, hoor man enten har haft kolde Stalde, tynde Ydermure eller Træk fra et Bindue, og paa saadanne Steder har Kulden tillige kunnet forvolde Kastning blandt Kvæget. Smaakreaturerne i kolde Stalde have især lidt meget, og det har ikke været helt sjældent at finde f. Ex. Smaagrise ihjelsfrosne inde i Husene,

ligesom ogsaa Fjerkræet har lidt en Del, kun lagt faa Æg og nødvendiggjort Fodring i Hus. — Det egentlige mørke Punkt angaaende Kvægets Vinterhold er imidlertid, at Foderet imod Forventning har viist sig meget udrygt, og i den sidste Halvdel af Vinteren har man med stedsse stigende Ængstelse bemærket det uventet stærke Svind i Foderbeholdningerne. Grundene hertil ere mange: Høavlen var ringe; Kvæget kom i Efteraaret ofte paa Stald i mindre god Foderstand, da Efteraaret havde været raakoldt, Efteraarsgræsset kraftløst, og Kvæget ofte holdtes for lange ude. Der gik altsaa strax fra Indbindingen af meget Foder til, og da man maatte fodre stærkt med Kær for at faa dem brugte, inder de fordærvedes, lagdes der ikke hurtig Mærke til, at Halmen, tværtimod Forventning, netop var udrygt, maaste nærmest foranlediget ved, at den gode Modningstid om Sommeren havde drevet Straaets Næringsindhold op til Kjærnedannelsen. Da man nu tilmed jævnlig havde Beholdninger af gammel Halv, følte man sig længe tryk med Hensyn til Foderets Tilstrækkelighed, og fik man end enkeltvis før Sul Dje for, at Foderet gik for stærkt med, saa flød man ofte Skylden derfor nærmest paa, at Høforraadet var saa lille, og man søgte derfor at bøde derpaa ved at forøge Kraftfoderet, saa meget mere som Kærne nu kælvede og direkte vilde kunne yde Bederlag derfor. Men efterhaanden som Kærne slap op, og Kulden blev stærkere, tæredes der saa uventet stærkt paa Foderbeholdningerne, at da man naaede Kyndelmisse, fandt man, i Modstrid med den gamle Regel, over Halvdelen af Foderet fortæret, og med stedsse stigende Omhu søgte man hver Dag at økonomisere med Foderet, samtidig med at den netop stærkt forøgede Kulde daglig stillede et forøget Krav til mere og rigeligere Foder. Saaledes er Kampen fortsat gennem Februar og Marts, og nu ved Begyndelsen af April melder næsten hver eneste Beretning enten om, at Foderet kun ved den yderste Sparommelighed vil kunne flaa til, eller om, at der vil blive Fodermangel, hvis man ikke faaer meget tidlig

Udbindingstid, hvorpaa Forholdene desværre ikke tyde. Ikke Faa have allerede begyndt at kjøbe Halmfoder til meget høje Priser, navnlig i Landets lettere Egne, for hvilke en Vinter, som den forløbne er særlig uheldig; thi dels blev man nødsaget til allerede at indbinde Ungkreaturerne og Faarene i Slutningen af Oktober og har imod Sædvane maattet fodre dem paa Stald hele Vinteren, og dels har man paa Grund af det stadige Snelæg ikke som sædvanlig i disse Egne kunnet ty til at bjerge Yng med hvidt Lav i, for deraf at give 1 à 2 Gifter om Dagen, hvilket Kvæget ellers æder med Begjærlighed, og som da stærkt støtter Foderbeholdningerne. Foruden de allerede nævnte Grunde til den forhaandenværende Foderknapthed maa endnu nævnes, dels at Vinteren har fordærvet mangan Halmstak, som paa Grund af Haftværket ved Efteraarets Damptrækning blev sat løst sammen og ofte end ikke tækket, og dels at den fra Inland og Fyen besværliggjorte og fra de øvrige Landsdele umuliggjorte Udførsel af Fedekreaturer i over 10 Uger har paatvunget mangan Gaard en større Besætning gennem hele Vinteren end oprindeligt var bestemt. — De Gaarde, der i de sidste Aar ere gaaede over til Sommerstaldfodring, ville af Mangel paa den nødvendige Halm næppe kunne opretholde dette System for den kommende Sommer.

Forbruget af Kraftfoder i den forløbne Vinter har da i velfodrede Besætninger været meget stort, ikke egentlig af Sæd, der har givet en god Handelsvare og derfor er solgt som saadan, men navnlig af Klid og Oliekager, dels for at bøde paa det ringe Kvantum Høfoder, dels for at drøjne Halmen; men et stort Kraftfoderforbrug uden passende Tilskud af Hø og Halm er ikke blot kostbart, men heller ikke heldigt hverken for Udbyttet eller for Kvæget; i flere Besætninger har man da ogsaa iaar gjort den Erfaring, at en udelukkende Fodring med disse Fodersurrogater uden Sæd og uden Hø angriber Huldet, særlig paa de bedste Malkere, og dette, i Forbindelse med Utilbøjeligheden hos mange navnlig mindre Jordbrugere til ikke at erstatte det manglende Hø- og Halmfoder med Kraftfoder, har da ogsaa

bevirket, at Kvægets Foderstand iaar ofte er ringere end sædvanlig paa denne Tid. Kun for Hestenes Vedkommende meldes om godt Hulb, særlig blandt Hestene i de jydskte Bøndergaarde, dels fordi Vinterarbejdet har været saa ringe, og dels fordi Havren var saa kjærnerig i Forhold til Straaet, og der som oftest fodres med Havretjærvehakkelse.

Mejeriudbyttet siges vel i enkelte Beretninger at have været tilfredsstillende, men i sin Helhed vil dog hverken Brutto- eller Nettoudbyttet kunne kaldes godt. Mælkemængden har ikke svaret til det store Forbrug af Kraftfoder, og dog er der i Reglen brugt megen Mælk til et Pd. Smør, ofte over 30 Pd. Hertil kommer en Del overløbne Køer samt Kasterer i mange af Landets bedste Besætninger, og endelig have de uheldige Affætningsvilkaar i hele den sidste Halvdel af Vinteren, og de i Forbindelse dermed stærkt faldne Priser paa Smør og Ost, ogsaa bidraget kjendelig til at formindste Udbyttet af Mejerierne. I den første Halvdel af Vinteren havde gode Priser paa Mejeriprodukter, men det da indkjøbte Kraftfoder var ogsaa betydelig dyrere end i de foregaaende Aar. I den følgende Vinterspærring steg Priserne end yderligere paa Steder, hvor man ikke forud var rigelig forsynet, saaledes f. Ex. paa Bornholm.

Om Udbyttet af Fedebesætningerne kan endnu ikke dømmes med Sikkerhed, men det bliver næppe stort, dertil har man for mange Steder savnet det nødvendige Kvantum Køer, og dertil ere Salgspriserne nu i Foraaret for lave i Forhold til de høje Indkjøbspriser i Efteraaret. At det Forbud mod Udførsel fra Sælland, som den ondartede Lungesygge dersteds har foranlediget, yderligere vil nedslaa Udbyttet af de der-værende Fedebesætninger, er indlysende, og der staaer i Ojeblikket en stor Mængde fuldfedet Kvæg, som det er kostbart vedblivende at holde, men ogsaa misligt at realisere til de stærkt faldne Priser. Foreløbig søger man at holde igjen i Haab om, at Slutningen af April og Maj skal bringe bedre Priser.

Den tidligsaaede Vintersæd havde faaet en kraftig

Udvikling i Løbet af Efteraaret, den fildigsaede var derimod endnu temmelig svag, da den tidlige Vinter standsede Bærten; alt kunde imidlertid have blevet godt, hvis en god Vinter og et heldigt Foraar vare fulgte efter, men dette er ikke skeet. Sne-
 laget, der tidlig faldt, stærkede længe Vintersæden, og kun paa de Steder, hvor Sneen lagde sig i store Driber paa Skrænter og bag Hegn, og hvor Sæden var stærkt udviklet fra Efteraaret af, tog Sæden Skade under Sneen. Efter den stærke Frost slog Vejret i Slutningen af Januar og Begyndelsen af Februar om til Tø, der hurtig smelte Sne-
 laget bort paa de fleste Marker og samlede Snebandet i Lavninger, da den allerede den Gang tykke Frostklade hindrede dets Nedfjoning i Jorden. Da derfor Frosten atter indfandt sig stærkt en 8 Dages Tid inde i Februar, og der ikke strax faldt Sne, blev Vintersæden kjendelig trykket, ikke blot paa lavtliggende Jorder, men ogsaa paa Bakker og lettere Jorder, hvor Stormen førte den frostskorne Jord bort fra Sæden for at lægge den som Jordsøg i Lavninger og Dale. Senere kom atter stærke Snelæg, der dækkede Jorden, indtil en halv Snes Dage inde i Marts en temmelig stærk Tø i Forbindelse med Regn trak Vinterkjolen af Markerne og i høj Grad forøgede Vandfamlingerne i Lavninger, Grøfter og Vandløb, der, fyldte med Grødis, ikke kunde føre det tilstrækkelig hurtigt bort. Dette blev især misligt, da Frosten atter efter faa Dages Forløb indfandt sig (den 12. Marts), og Markerne, der nys „fejlede“ i Vand, bleve i en ualmindelig Grad belagte med en Iskruste til stor Skade for den svækkede Vintersæd. Da vi nærmede os Marts Maanedes Udgang, Solen fik Magt, Nattefrosten vedblivende var stærk og Jorden frosen i Bunden, blev Tilstanden endnu misligere og angsteligere, skjøndt Vandet iaar forholdsvis nogenlunde let finder Vej ned gennem Revner og Sprækker i Frostkladen, der navnlig paa tørlagte og lette Jorder iaar synes stør, om end thk. Vi ere nu rykkede ind i April; den vanskeligste Tid er kommen: men det samme mislige Vejr med Dagmildning og Nattefrost fortsættes.

De uheldigst stillede Marker have derfor allerede taget saa kjendelig Skade, at de næppe kunne reddes, men staaer end Sæden overalt gul, bleg og svag, er der dog de fleste Steder endnu saa meget Liv i den, at den vil kunne hjælpes nogenlunde paa Fode, hvis vi snart saa gunstigere Vejr; i modsat Fald ville mange Vintersædsmarker blive ødelagte og dømt til Omplojning. — I nogle Egne knyttes de bedste Forhaabninger til Rugen, i andre til Hveden. Om Squarehead-Hveden lyde Beretningerne imidlertid enstemmig ugunstig; enkeltvis roses Hallets-Hvedens Haardførhed (se Beretningen fra Samsø). Den sildig saaede Sæd staaer afgjort fltest, undtagen hvor den meget tidlig saaede er bleven dækket af store Sneedriver.

For Kløver- og Græsmarkerne ere Udsigterne ingenlunde lyfere; de nye Kløvermarker vare gennemgaaende tynde i Efteraaret, vel nærmest som Følge af mangelfuld Spiring i den tørre Periode i April og Maj forrige Aar. Særlig var den meget tynd, hvor den var sildig saadet eller ufuldstændig dækket. Da nu tilmed den strenge Vinter har været ligesaa mislig for Kløvermarkerne som for Vintersæden, vil man sikkert, naar Foraaret endelig kommer, finde meget tynde og svækkede Kløver- og Græsmarker, som det vil være nødvendigt kraftig at støtte ved Eftersaaning og Overgjødsning. Tilmed vil Fristelsen iaar blive meget stor til tidligere end for Marken ønskeligt at tage Græsset i Beslag; i mange Jordbrug er det yderste Maal, man har turdet sætte for Foderbeholdningerne, at de skulle kunne holde ud til Maj Maanedes Komme; men der er ingen Sandsynlighed for, at der til den Tid vil findes tjenlige Græsmarker. —

Efteraarsplojningen blev afbrudt af den tidlige Vinter, og i de senere Løvejrperioder var Madjorden saa sølet, at man kun paa tørre og lette Jorder kunde bøde lidt derpaa i de følgende Efteraarmaaneder. Men dermed standfedes ogsaa al Plojning, og Ploven er saa at sige intetsteds atter kommen i Gang i Vinterens Løb. Heller ikke for de al-

mindelige Vinterarbejder med Undtagelse af Tærstning, Skovfjersel og Isbjergning har Vinteren været heldig. Vel er mange Steder Gjødningsbeholdningen kjørt paa Marken, dels til Spredning, dels i Markmøddinger; men dels har Arbejdet ofte været forulempet af Snefog og glat Føre, ligesom Vejret jævnlig har været saa barst og koldt, at det har drevet Folk og Heste i Huse, og dels har den spredte Gjødning ofte tabt meget af sin Kraft, idet Møgsaften ved indtrædende Tøvejr er gaaet i Grøfter, hvorom disses brune Band noksom vidner. Jordarbejder med Dræning, Jordflytning, Mærgling osv. have været umulige, dels formedelst den stærke Frost og det flette Føre, og dels fordi Mærgelgravene mange Steder tidlig feg fulde af Sne. Det Extraarbejde, der derimod i stort Maal har lagt Beslag paa Arbejdskraften, er Snekastning, der ikke har været krævet i saastort Omfang siden 1865. I Slutningen af Marts har man kunnet tage fat paa Hegnarbejderne, men ellers ligger der, som anført, en Masse hindret Arbejde, der end yderligere vil bidrage til at gjøre det sildige Foraar, der iaar indfinder sig, usædvanlig travlt.

Uagtet de her nævnte Forhold har der dog i Reglen ikke været Arbejdsløshed i Vinter for de gode Arbejdere, om det end nu i Slutningen af Vinteren ofte er faldet Arbejdsgiverne vanskeligt at skaffe Arbejde; men for Løsgængere og flette Arbejdere, overfor hvem Arbejdsgiverne selvfølgelig ikke føle sig forpligtede, har Vinteren derimod været streng, særlig paa Steder hvor afbrudte eller forventede store Jordarbejder, Jernbaneanlæg o. lg. allerede fra Efteraaret af havde samlet en stor Flok af Arbejdere. I Skovegneene har ikke blot selve Opstovningen, men ogsaa Træarbejdet i Hjemmet (af Træsto, Skovle, Skuffer, River o. lg.) skaffet en Del Fortjeneste; i Nærheden af Stranden have Mange søgt Erhverv ved Skydning i Baager af Bildænder, Edderfugle, Svaner o. lg., eller ved at stange Alal og pilke; og dette har været en velkommen Extrasfortjeneste for mangen Landarbejder, medens det langt fra har kunnet erstatte Fiskerne deres i lang Tid af

Havlæget standsede egentlige Erhverv: Fiskeri med Garn og Vaad. Endelig kan for Landarbejderens Vedkommende endnu tilføjes, at den store Snekaftning paa Jernvejene har givet ham en Del Fortjeneste. Da nu hertil kommer, at Arbejderen i Reglen havde en god Fortjeneste sidste Sommer, at man i de fleste Kommuner har søgt at komme ham til Hjælp med billigt Korn, Brændsel ell. lg., og at han fik sine Tørv godt bjergede sidste Sommer, saa at det ikke har været ham saa haardt et Tryk, at Snelæget i Skovene hindrede Brændsantningen, saa er Arbejderen, om end trykket af de høje Priser paa Brød, Flæsk og andre Livsfornødenheder og om end yderligere trykket af den stærke Kulde, dog kommen saa nogenlunde^o gennem selve Vinteren, men trænger saa fuldt som nogen til, at Foraaret med dets rigeligere Arbejde snart vil indfinde sig, thi fra Midten af Marts ere Klagerne komne tydeligere frem, fordi Beholdningerne da vare opspiste eller opbrugte, og Kommunernes Hjælp kun har stilet paa at stryde til indtil Midten eller Udgangen af Marts. — Intet Under at Tanken om Udvandring særlig vinder Raaderum i en saadan Tid, og dette er da ogsaa Tilfældet.

Af de modtagne Beretninger hidfattes følgende:

Fra Amager. Skjøndt der er Overflod af Arbejdssøgende, synes dog Lysten til at flytte (stifte Plads) ingenlunde at have tabt sig. Desværre synes Kjøbenhavns Nærhed ingenlunde heldig for Tjenesteyndet. Den overordentlige lette Afgang til — desværre mange Steder slette Udspreddelse — den hyppige Skiften — Konditioner i maanedsvis — ere desværre Faktorer, der øve deres Indflydelse ogsaa uden for Byen. Hertil kommer, at Drukkenheden vistnok snarere er i Tiltagende end i Aftagende; en Dreng paa 14 Aar bliver ofte overordentlig indigneret, hvis han skal undvære Snapsen til Frokost og Middagen.

Fra Odsherred. Af landøkonomiske Spørgsmaal er især Hesteavlens bleven drøftet med stor Iver i den senere Tid og har for saa vidt ført til praktiske Resultater, som der har dannet sig to Selskaber, som have kjøbt hver en Hingst fra Frederiksborg Amt til ret anseelige Priser; den ene, „Falken“, har kostet 3500 Kr., den anden, „Bøveren“, 3200 Kr. At der blev kjøbt to, be-

roede nok paa nogen Meningsforskjel med Hensyn til Bygning og Race, idet man paa den ene Side ønskede lettere Heste og paa den anden Side Heste af noget sværere Slags. Resultatet blev dog paa begge Sider lettere Hingste. Dermed vil denne Sag formodentlig være affluttet, indtil man bliver kjendt med Resultaterne af disse Foranstaltninger. Usikkert vilde det nu være, om Bevægelsen med samme Kraft og Offervillighed kunde føres over paa Kvægavlen. Odsherred har ganske sikkert tabt betydelig ved de senere Aars Hesteavl, men langt betydeligere Summer tabes dog paa Kvægavlen. Her tillægges i Odsherred sikkert over 2000 Kvier aarlig, hvoraf de $\frac{2}{3}$ ere middelmaadige Dyr og derunder. Med den meget usfuldstændige Kontrol, Besætningerne paa de smaa Gaarde ere underkastede, faa disse Individuer Lov at naa 3—5 Aars Alderen eller endog langt derover, forinden de sættes ud. Det deraf flydende Tab kan ikke sættes til mindre end 50 Kr. pr. Stk. aarlig. Hvormeget Eggen i saa Henseende taber, er jo ikke let at beregne, men at der aarlig tabes Summer paa 50,000—100,000 Kr., er uden for al Tvivl. Det er at haabe, at man Tid efter anden vil lære at stoppe saadanne Kilder til Tab. Vejen, der er at gaa, og Midlerne, der skulde bringes i Anvendelse, ere velkjendte. De mange unge, daarlige Tyre, som findes paa Bøndergaardene, maa væk og erstattes med ældre og bedre Tyre. Skete dette, vilde overordenlig meget være opnaaet for Kvægavlen. Der medgik to Aar, forinden Spørgsmaalet om Hesteavlen naaede den ovenanførte Afslutning. Det gaaer just ikke med Jærnbanesfart herinde, — men vi burde have den, thi Odden er sandsynligvis den eneste aabne og virkelig isfri Kyst, som Sjælland har haat i denne Vinter.

Fra Samsø. Hallets Hvede har paa sine Steder viist sig mere haardsør, mere storfornt og givtigere end Square-head Hveden. Bretagne-Rug vinder nogen Indgang, hvormod man ikke finder amerikansk Rug saa god. Her dyrkes mest Chevalierbyg, der i Gjennemsnit har vejlet 115 Pd., undertiden 118 Pd. Foldene af Sæden ere her i Almindelighed ikke store, om end noget bedre iaar end sædvanlig. En Ulykke er, at her i mange Aar har været brugt Halm til Brændsel, som man da har søgt at erstatte ved Tang. Jorden, som af Naturen er jævnt god, er i Almindelighed ikke i kraftig Tilstand. Her fodres dog nu ganske godt, og Mærgel, som ikke er benyttet ret mange Steder, vilde kunne gjøre Gavn, naar der samtidig sørgedes for tilstrækkelig Gjødning. I otte Uger til Dato har al Ud- og Indførsel her været stoppet, og her har kun været og er endnu kun Forbindelse med Inland ved en lille Fiskebaad een Gang om Ugen,

som forøvrigt har gaaet godt. At der ved en saa lang Standsning af Handel og Udførsel herfra vil lides Tab, er selvsølgelig, men under disse Omstændigheder maa man saa godt som muligt finde sig deri; kunde man kun under almindelige Omstændigheder opnaa at faa en Havn eller Bro, hvor det daglige Dampskib med nogen Sikkerhed kunde anløbe, saa vilde meget viudes for Den.

Fra Stevns. Det er i Grunden ikke saa underligt, at saa mange udvandre, her fra Egnen i dette Foraar usædvanlig mange; Landarbejderen har, naar der er flere Børn, i Reglen ingen anden Udfigt end Fattigdom, og at forandre det staaer efter mit Skjøn ikke i den Enkeltes Magt. Her paa Gaarden er Daglønnen om Vinteren 1 Kr. 20 Øre; om Sommeren tjene de nok noget mere, men hele Aaret i Gjennemsnit ikke over 133 Øre; naar der nu skal 30—50 Kr. til Brændsel og 20—40 til Husleje, saa kan jeg ikke regne ud, at en Familie kan leve af Resten, især naar der kommer en Vinter som denne. Der har ogsaa især først paa Vinteren været ualmindelig megen Sygelighed.

Fra Nordfalster. Det synes igjen iaar, som om Superfosfat ved vore Bygforsøg ingen Virkning har viist første Aar. Virkningen af Chisalpeter er omtrent som isjor. Det har ved 10 af 11 Forsøg forsøget Kornudbyttet, men kun ved de 4 har det været saa stort, at det har givet Overskud, efter at Gjødningen er betalt. Gjødningskalk (med 95 pCt. kulsur Kalk) anvendt forsøgsvis til Byg har ingen Virkning viist, hverken sammen med eller uden Gjødning.

Fra Bestlolland. 3 af Raskovs større Kornhandlere: Dr H. Puggaard & Hage, E. F. Dan og Majus Thorsen have dannet et Konsortium med det Formaal, at oprette et stort Maltgjøreri for Export, hvortil de fornødne Bygninger ville blive paabegyndte, saasnart Vejret tillader det. Dette Foretagende maa hilses med Glæde af Landmændene, idet det maa haabes, at de virkelig gode Partier Maltbyg, der findes her paa Egnen, paa denne Maade maa blive bedømte mere i Forhold til deres virkelige Værdi, end hvor mange uensartede Partier sammenblandes.

Et andet Foretagende af almen Interesse, paa hvis Udførelse der arbejdes, er Oprettelsen af et Kvægtorv i Raskov. Et Udvalg af Bestlollands Landmandsforsamling forhandler for Tiden med Havneudvalget om Anlægget af de til Kvægtorvet fornødne Stalde m. m. Det er da Meningen at holde ugentlige Markeder,

saaledes at de kjøbte Kreaturer kunne forsendes Dagen efter med Englandsdamperne direkte fra Natflov til Newcastle.

I Mejeriernes Driftsmaade er der nu en stor Gjæring; Flødens Udskillelse ved Centrifuge er et staaende Forhandlingsæmne mellem Landmændene, af hvilke nogle foretrak Nielsen & Petersens og andre de Lavals; de have sikkert begge hver sine Fortrin og Mangler. Opstillingen og en heldig Konstruktion af de fornødne Tandhjul og Remfiver, der ere nødvendige for at bringe den tilstrækkelige Hastighed tilveje, synes at have en stor Indflydelse paa Centrifugens Gang; nogle fordrer en lille, andre en stor Trækraft, og medens nogle gaa rolig, skulle andre ryste mere end ønskeligt. Mange Centrifuger ere imidlertid alt anskaffede, og mange ville sikkert i den nærmeste Fremtid blive opstillede. Taktet være Docent Fjords omfattende og lærerige Forsøg, have Landmændene nu faaet et værdifuldt Middel ihænde til at bedømme Fordele og Mangler ved de forskjellige almindelig anvendte Mejerisystemer.

Fra Assensøegnen. Arbejdsløshed har der ikke været her paa Egnen. Paa unge Karle er her ligefrem Mangel, da mange rejse til Amerika. Udbyttet af Mejeriet har været fortrinligt i Vinter, Mælken har været fed og Smørret i meget høj Pris; dog er det pludselig dalet betydelig. Skjøndt Udførselen har været vanskelig, kan man hverken klage paa Kreatur- eller Svinepriserne.

Der er enkelte store Gaarde og ligeledes Fællesmejerier, som tænke paa at anskaffe Centrifuger; der bliver i det Hele taget ikke sparet her paa Egnen, for at bringe det størst mulige Udbytte af Mejeriet, baade med Hensyn til Fodring og Anskaffelse af tidsfvaerende Mejeriredskaber.

Fra Hads-Herred. Der klages i flere Mejerier over, at Køerne give forholdsvis lidt Mælk, og at der bruges 30 Pbd. og derover til 1 Pbd. Smør; men enkelte Steder har Udbyttet været ganske fortrinligt med mellem 26 og 27 Pbd. Mælk til 1 Pbd. Smør. Dette Forhold er vist meget afhængigt af selve Foderblandingen, men vist særlig af Fodertilstanden ved Kælningen.

Her fædes ikke meget i Hads-Herred, men dog noget. Af-sætningen har hidtil ikke været heldig paa Grund af de vanskelige Transportforhold til England; man ventede bedre Af-sætning mod Foraaret, men det kan jo gjerne blive et Spørgsmaal. Fragten paa Kreaturer over Esbjerg til England er saa uforholdsmæssig høj, at Misfornøjelse derover giver sig tilkjende allevegne; derimod

have Smørproducenterne Grund til at glæde sig over Esbjerg. Smørprisen har jo her i Thyland været betydelig højere end i Hovedstaden.

Fra Heltofteggen. Med vor Bønnea vil have vi været sætlig godt fornøjede, idet det har givet 17—18 Fold. — Vi dyrke Bønnen her paa stoff Maade; først opharves den vinterpløjede Jord saa tidlig, som Jorden er nogenlunde bekvem, — saa oprilles den, og Gjødningen spredes i Rillerne; derefter bredjaaes almindelig Bønnen ovenpaa Staldgjødningen, og ved at slække Rammene falder Bønnen ned paa Gjødningen og voxer der. En fjorten Dage efter Saaningen gennemharves Marken paa kryds og tværs med en Slagharve, et Par Dage efter skyder Bønnen op i Rader, og i rette Tid radrenses den 1—2—3 Gange og haandrenses helst 1—2 Gange. Bønnen er lidt sild moden om Efteraaret; hvilket er det uheldigste ved den; — men sprække som Urter i vaadt Vejr gjør den ikke, ligesom den er en af de bedste Forfrugter for andre Afgrøder. Jeg har i Vinter prøvet at grutte Bønner og givet 2 Fedestude 2—4 Pd. deraf pr. Stk., hvorimod de andre fik 2—4 Pd. Lindsager, ellers fik alle det samme Foder; og det er saa aldeles iøjnefaldende, at Bønnestudene nu ere langt de bedste, hvorimod de vare de ringeste at begynde med; — naar dertil kommer, at 1 Ld. Bønner vejer 228—232 Pd. dansk og Lindsagerne for Tiden koste 9 Ore pr. Pd., synes jeg, der er stærk Dpfordring til i alt Fald at prøve paa at avle og bruge denne Kornsort.

Fra Aalborgeggen. Standsningen af Udførselen til England af Fedekreaturer, Smør o. s. f. paa Grund af de tilfrosne Havne er det Thema, som Landmanden fremfor alt tænker over, og han spekulerer paa, hvorledes en Gjentagelse af denne store Ulykke, som man indseer, det er, kan ventes forhindret for Fremtiden; og her ere Alle enige om, at en Havn ved Hirtshals eller Vixø, hvor Havet altid er isfrit, er paatrængende nødvendig, og det Æneste, som kan vedligeholde Trafikken, som nu standser, saasnart vi saa en længere Vinter, til ubodelig Skade for os Thyder, og som ogsaa kan hjælpe Sjælland, naar der anlægges en Havn ved Hundested, hvorfra Isen heller ikke skal lægge Hindringer i Vejen for Stibsfart til Grenaa. Vi glæde os derfor til, at Regjeringen synes at ville tage fat paa Sagen for Alvor, hvilket ogsaa vil bidrage mægtig til Fiskeriets Dpfønst paa Vestkysten, hvor saa store Indtægtskilder henligge saa lidet benyttede paa Grund af Umuligheden af at drive Fiskeriet i større Maalestok uden en Havn, hvor de stakkels Fiskere kunne ty ind, naar Storme

true dem med Undergang. Budskabet om Forbud imod Indførsel af Kvæg fra Sverig, som længe har udsat os for at miste de Fordele, vi nu have ved Affætningen af vore Fedekreatureur til England, og som smittet svensk Kvæg, udført herfra, let kunde give Anledning til, har vakt almindelig Glæde her, hvor Affætningen til England er bleven en Velfærdssag for mange iblandt os.

Fra Vendsyssel. Federne have iaar tabt meget ved, at Frederikshavns Havn saalænge har været tilfrosset, og at Havnen ved Hirtshals maa blive til Virkelighed, anse nu Mange for en nødvendig Betingelse for, at Fedningen kan blive en sikker Forretning i Fremtiden. Jernbanefragten herfra til Esbjerg og Fragten derfra til England fordyrer Kvæget saameget, at For tjenesten let gaaer tabt derved. — Koerne have holdt sig bedre end ventet, og Vinteren har i den Retning været god at faa Forstand af. En Hovedregel er det nemlig, hellere at dække for lidt end for meget før Nytaar; først ved den Tid have Koerne tilstrækkelig udsvedt. — Vi have avlet c. 15000 Ld., og kun nogle Lønder ere blevene fordærvede.

Fra Nors. Den almindelige Fodring paa Bøndergaardene til Maltkøer er 7—10 Pd. Havre og Byggrut og 1 Pd. Rapskager; kun enkelte bruge 3 Pd. Korngrutning, 4 Pd. Hvedeklid, 1½ Pd. Rapskager og 1½ Pd. Palmekager samt 30 Pd. Kunkelkøer daglig pr. Ko. — Vore Herregaarde synes derimod at være enige om, at fodre ens: 3 à 5 Pd. Grutning pr. Ko. — mere mene de ikke at Maltkøerne kan betale! Paa Fedegaardene, hvoraf der er mange, er det almindelige daglige Foder 10 à 12 Pd. Grutning og 2 à 3 Pd. Solsikkekager, samt Køer de første 2 à 3 Maanedere. Der er i Vinter betalt for vel fedede Dyr til England 32 Ore pr. Pd. Man faaer unægtelig Gjødningen stærk belastet fra Fedestalden; men det vil forhaabentlig bedres med Tiden ved en mere rationel og alsidig Fodring.

Fra Ringkjøbingegnen. Det kan ikke nægtes, at ogsaa her er Fremgang i Agerbrugets forskjellige Retninger, navnlig med Hensyn til Redskaber og bedre Behandling af Jorden. Dog er det i Særdeleshed med Hensyn til Smørproduktion og Svinefedning, at Fremgangen mest viser sig. Tillæget af Føl tager nu igjen meget til paa Grund af de meget høje Priser paa faadanne. Adskillige lade Hopperne sole henimod Julen i den For mening da at kunne have fuld Gavn af dem, naar Foraaret kommer. Jeg tvivler meget paa, at der vindes stort ved denne Fremgangsmaade, da Hopperne for at nære Føllet maa fodres langt

bedre, end hun ellers vilde være bleven, og dette sikkert vil have stor Skade af i flere Maaneder at gaa i et indskrænket Rum uden at komme ud i den friske Luft. Deraf have Hestene i Almindelighed altfor lidt i Vintertiden her paa Egnen, og dette er sikkert en af Grundene til, at Racen ikke synes at blive synderlig bedre.

Fra Esbjerg. At den offentlige Opmærksomhed atter paa en velvillig Maade er bleven henledet paa Esbjerg, har naturligvis vakt megen Tilfredsstillelse i den herværende Egn. Efter Indenrigsministerens Udtalelse i Rigsdagen tør vi vente, at Tilførsels og Udførselsforholdene ved Esbjerg ville blive undertastede en bedre Ordning end hidtil. Derved vil den væsentligste Betingelse for Esbjergs Opkomst være bragt tilveje, og det private Initiativ vil da forhaabentlig ikke længere tøve med at grunde nye Forretninger i eller ved Esbjerg, hvorfor Pladsen, naar Trafikforholdene ere vel ordnede, i mange Henseender synes fortrinlig at egne sig. Der trænges til større Handelsmænd, der med Kraft kunne exploitere den gode Belliggenhed; det er dog urimeligt, at hele Vestlandet skal have alle engelske Varer, selv saa vægtige som Stenful, Jern og Stenolie, indførte over Østkysten og fordyrede ved den lange Baneførsel. Af Fabrikker synes der med Fordel at kunne anlægges Flormelsmøller og Exportbryggerier, da alt Affald fra disse vil kunne sælges til høje Priser til Vestlandet, som nu maa hente sine Foderjurrogater langvejs borte. Desuden bør den private Foretagelse saand bringe meget mere ud af Fiskeriet herovre, end Tilfældet er; udenfor Esbjerg findes den bedste Fiskeplads, der haves nogetsteds ved vort Land, hvilket Dykkere og Engelskmænd i stort Maal benytte sig af, ofte paa en nærgaaende Maade, til Skam og Skade for Landets egne Børn.

Fra Bornholm. Bornholm har i denne Vinter været særdeles uheldig stillet, begrundet i Isforholdene; ikke alene have vi nu i omtrent en Maaned været uden Post, men da Skibsfarten standsede i Januar Maaned, var her ikke Oplag tilstrækkelig for Vinteren; navnlig har Mangel paa Fodervarer været følelig; vel indførtes i Februar Maaned endel Klid og Kapskager fra Øst, men selvfølgelig til høje Priser, og flere af de Handelende, som havde nogen Beholdning, have benyttet Lejligheden til at tage betydelig Avance. Dertil har man i den lange Tid ikke kunnet udføre noget Smør, hvorved forvoldes Landmanden betydelige Tab, dels ved at Varerne have tabt sig, og dels ved at Priserne nu ere meget lavere; en Del Smør sendtes i Februar Maaned over Øst til Kjøbenhavn, men de store Omkostninger derved have ogsaa for-

ringet Udbyttet. Ogsaa paa Kul og Stenolie har her været følelig Mangel.

De os meddelte Føddangivelsler (Tdr. pr. Td. Land) ere følgende:

Egnen Nord for Esrom: Hvede 12 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 17 Tdr. til 120—126, 2rd. Byg 13 Tdr. til 116 Pd., 6rd. Byg 14 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 14—16 Tdr. til 85—87 Pd., Ærter 9 Tdr. til 132 Pd., Kartofler 70 Tdr. og Runkelroer 300 Tdr. pr. Td. Land.

Egnen Nord for Hillerød: Hvede 12—13 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 15—16 Tdr. til 125—126 Pd., 2rd. Byg 12—14 Tdr. til 118—119 Pd., 6rd. Byg 10—12 Tdr. til 110—111 Pd., Havre 12—14 Tdr. til 86 Pd. og Ærter 9 Tdr.

Amager: Hvede 8—12 Tdr. til 130—134 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 124—126 Pd., 2rd. Byg 14—16 Tdr. til 116—118 Pd., 6rd. Byg 15—18 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 18—22 Tdr., Kartofler 70—80 Tdr., Runkelroer 300 Tdr. og Gulerødder 3—400 Tdr.

Egnen mellem Kjøbenhavn—Kjøge—Koeskilde: Hvede 12 Tdr. til 132 Pd., Rug 15 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 115 Pd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 85 Pd. og Ærter 10 Tdr.

Egnen Vest for Koeskilde: Hvede 12 Tdr. til 131 Pd., Rug 14 Tdr. til 122 Pd., 2rd. Byg 12 Tdr. til 114 Pd., 6rd. Byg 12 Tdr. til 110 Pd., Havre 15 Tdr. til 86 Pd., Ærter 12 Tdr., Blandsæd (Ærter, Biffer, Byg og Havre) 16 Tdr., Kartofler 60 Tdr., Runkelroer 200 Tdr. og Gulerødder 180 Tdr.

Ringstedegnen: Hvede 10—12 Tdr. til 124—127 Pd., Rug 10—14 Tdr. til 118—122 Pd., 2rd. Byg 12—15 Tdr. til 112—118 Pd., Havre 12—16 Tdr. til 80—90 Pd. og Ærter 8—12 Tdr.

Egnen Nord for Skarritsø: Hvede 14 Tdr. til 130 Pd., Rug 16 Tdr. til 119 Pd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 117 Pd.,

6rd. Byg 16 Tdr. til 107 Pbd., Havre 18 Tdr. til 84 Pbd., Bønner 13 Tdr., Erter 10 Tdr., Kartofler 60 Tdr. og Runkelroer 250 Tdr.

Ods herred: Hvede 16 Tdr. til 130 Pbd., Rug 15 Tdr. til 124 Pbd., 2rd. Byg 14—16 Tdr. til 116 Pbd., 6rd. Byg 16—18 Tdr. til 108 Pbd., Havre 12—16 Tdr. til 80—84 Pbd., Bønner 10—12 Tdr., Erter 8—10 Tdr., Kartofler 50—80 Tdr. og Rodfrugter 200—250 Tdr.

Samsø: Hvede 12—13 Tdr. til 130 Pbd., Rug 11—12 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 12—14 Tdr. til 115 Pbd., Havre 8—10 Tdr. til 83—85 Pbd., Erter 8 Tdr. og Kartofler 70 Tdr.

Egnen mellem Kallundborg og Slagelse: Hvede 14 Tdr. til 128 Pbd., Rug 14 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 13 Tdr. til 114 Pbd., 6rd. Byg 14. Tdr. til 110 Pbd., Havre 12 Tdr. til 82 Pbd., Erter 6 Tdr., Kartofler 40—100 Tdr. Roer 2—400 Tdr. og Gulerødder 200—450 Tdr.

Egnen mellem Slagelse og Skjælsbør: Hvede 14—17 Tdr. til 130 Pbd., Rug 14—16 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 15—17 Tdr. til 112—116 Pbd., 6rd. 14—15 Tdr. til 110 Pbd., Havre 15—20 Tdr. til 82 Pbd. og Erter 8—10 Tdr.

Faxeegnen: Hvede 10—14 Tdr. til 128—132 Pbd., Rug 10—14 Tdr. til 120—122 Pbd., 2rd. Byg 14—16 Tdr. til 112—116 Pbd., 6rd. Byg 14—18 Tdr. og Havre 18—20 Tdr. til 82—84 Pbd.

Vordingborgegnen: Hvede 11—12 Tdr. til 132 Pbd., Rug 12—13 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 15 Tdr. til 112 Pbd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 106 Pbd., Havre 16—17 Tdr., Bønner 15 Tdr., Erter 10—12 Tdr., Blandsæd 16—17 Tdr., Kartofler 50—60 Tdr. og Rodfrugter 300—350 Tdr.

Det nordøstlige Falster: Hvede 15—18 Tdr. til 128—130 Pbd., Rug 11—12 Tdr. til 121—122 Pbd. 2rd. Byg 13—15 Tdr. til 111—114 Pbd., Havre 15—16 Tdr. til 80—82 Pbd., Bønner 14—15 Tdr., Erter 10—15 Tdr., Kartofler 80—100 Tdr., Runkelroer 300—380 Tdr. og Ruta-baga 270—300 Tdr.

Det østlige Holland: Hvede 13—15 Tdr. til 127—130 Pbd., Rug 10 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 10—11 Tdr. til 116—118 Pbd., Havre 12—14 Tdr. og Erter 8—10 Tdr.

Det vestlige Holland: Hvede 16—20 Tdr. til 124—138 Pbd., Rug 10—12 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 11—15 Tdr. til 112—118 Pbd., Havre 16—24 Tdr. til 80 Pbd., Erter 10 Tdr. og Kunkelroer 275 Tdr.

Langeland: Hvede 16—18 Tdr. til 130 Pbd., Rug 12 Tdr. til 120—122 Pbd., 2rd. Byg 12—16 Tdr. til 112—116 Pbd., 6rd. Byg 10—14 Tdr. til 110—114 Pbd., Havre 12—16 Tdr. til 84 Pbd. og Erter 8—12 Tdr.

Det nordøstlige Fyen: Hvede 15—16 Tdr. til 127—130 Pbd., Rug 14 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 114—115 Pbd. og Havre 17—18 Tdr. til 80 Pbd.,

Egnen mellem Odense og Faaborg: Hvede 13—14 Tdr. til 128 Pbd., Rug 10—11 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 10—14 Tdr. til 113—114 Pbd., Havre 14 Tdr. til 80 Pbd., Blandsæd 13 Tdr., Erter 10 Tdr., Boghvede $8\frac{1}{2}$ Tde., Kartofler 50 Tdr., Roer 240 Tdr., Algerhø 3000 Pbd. og Enghø 3500 Pbd.

Årsfensøgnen: Hvede 17 Tdr. til 132 Pbd., Rug 13 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 116 Pbd., 6rd. Byg 10 Tdr. 110 Pbd., Havre 15 Tdr. til 82 Pbd., Erter 8 Tdr. og Boghvede 10 Tdr.

Frederiks — Vejle: Hvede 13 Tdr. til 130 Pbd., Rug 15 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 13 Tdr. til 113 Pbd., 6rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pbd., Havre 17 Tdr. til 81 Pbd., Erter 12 Tdr., Boghvede 15 Tdr., Kartofler 50 Tdr., Rutabaga 300 Tdr. og Kunkelroer 250 Tdr.

Vejle — Horsens: Hvede 15—16 Tdr. til 130 Pbd., Rug 14—15 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 14—15 Tdr. til 112 Pbd., Havre 15—17 Tdr. til 82 Pbd., Erter 8—10 Tdr., Kartofler 50—60 Tdr., Kunkelroer 250 Tdr., Gulerødder og Turnips 300 Tdr.

Horsensøgnen: Hvede 9—14 Tdr. til 120—130 Pbd.,

Rug 10—16 Tdr. til 116—120 Pbd., 2rd. Byg 12—16 Tdr. til 110—116 Pbd., Havre 14—20 Tdr. til 72—77 Pbd., Runkelroer 250—300 Tdr., Gulerødder 3—400 Tdr. og Turnips 2—300 Tdr.

Hads-Herred: Hvede 18 Tdr. til 130 Pbd., Rug 16 Tdr. til 121 Pbd., 2rd. Byg 13—14 Tdr. til 112 Pbd., Havre 20 Tdr. til 81—82 Pbd., Kartofler 100 Tdr. og Rodfrugterne 250 Tdr.

Marhusøegnen: Hvede 17—25 Tdr. til 130—135 Pbd., Rug 16—20 Tdr. til 120—126 Pbd., 2rd. Byg 16—20 Tdr. til 114—118 Pbd., Havre 18—25 Tdr. til 82—88 Pbd., Runkelroer 300 Tdr. og Rutabaga 300 Tdr.

Øbelstoftegnen: Hvede 12—13 Tdr. til 130 Pbd., Rug 9—11 Tdr. til 112 Pbd., 2rd. Byg 10—12 Tdr. til 112 Pbd., 6rd. Byg 9—10 Tdr. til 105 Pbd., Havre 13—15 Tdr. til 82 Pbd., Bønner 12—14 Tdr., Kærter 11—12 Tdr. Boghvede 9—10 Tdr., Kartofler 100 Tdr., Turnips 250 Tdr., Rutabaga 200 Tdr., Runkelroer 300 Tdr. og Gulerødder 200 Tdr.

Grenaa Vestereg: Rug 11—13 Tdr. til 122—126 Pbd., 2rd. Byg 8—10 Tdr. til 113 Pbd., Havre 8—10 Tdr. til 80 Pbd., Boghvede 3—4 Tdr., Kartofler 80 Tdr., Rutabaga og Turnips 250—300 Tdr. og Gulerødder 100 Tdr.

Eggen Sydøst for Randers: Hvede 11—14 Tdr. til 126—132 Pbd., Rug 9—15 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 10—12 Tdr. til 112 Pbd., Havre 10—14 Tdr. til 80—84 Pbd., Kærter 7—9 Tdr., Kartofler 80—100 Tdr., Turnips 2—300 Tdr., Rutabaga 300 Tdr. og Gulerødder 350—400 Tdr.

Hobroegnen: Rug 9—10 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 9—10 Tdr. til 110 Pbd., 6rd. Byg 11—12 til 102 Pbd., hvid Havre 13 Tdr. til 82 Pbd., graa Havre 10 Tdr. til 66—70 Pbd., Bønner 14 Tdr. til 147 Pbd., Boghvede 6—7 Tdr. til 90—105 Pbd., Kartofler 70 Tdr., Turnips 200 Tdr., Rutabaga 220 Tdr.

Eggen Sydøst for Aalborg: Hvede 15 Tdr. til 126

—130 Pbd., Rug 18 Tdr. til 126—128 Pbd., 2rd. Byg 15 Tdr. til 116—118 Pbd., Havre 15 Tdr. til 78—80 Pbd., Bønner 12 Tdr., Kartofler 100 Tdr. og Rodfrugter 2—300 Tdr.

Bendslystfel: Hvede 13 Tdr. til 130 Pbd., Rug 10 Tdr. til 124 Pbd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pbd., 6rd. Byg 14 Tdr. til 105 Pbd., Havre 16 Tdr. til 75 Pbd., Bønner 10 Tdr., Erter 15 Tdr., Kartofler 80—90 Tdr., Gulerødder 200 Tdr., Rutabaga 300 Tdr. og Turnips 2—300 Tdr.

Tgh: Rug 7—10 Tdr. til 120—124 Pbd., 2rd. Byg 11—13 Tdr. til 100—103 Pbd., 6rd. Byg 14—16 Tdr. til 90—94 Pbd. og Havre 15—18 Tdr. til 78—83 Pbd.

Mors: Hvede 12—14 Tdr. til 128—132 Pbd., Rug 14—16 Tdr. til 122—126 Pbd., 2rd. Byg 12—15 Tdr. til 112—120 Pbd., 6rd. Byg 10—16 Tdr. til 103—110 Pbd., Havre 15—18 Tdr. til 80—90 Pbd., Erter 9—12 Tdr., Kartofler 60—80 Tdr., Turnips 230—280 Pbd., Runkelroer 250—300 Tdr. og Gulerødder 280—330 Tdr.

Lysgaardherred: Hvede 12—14 Tdr. til 126—130 Pbd., Rug 9—15 Tdr. til 120—122 Pbd., 2rd. Byg 12—14 Tdr. til 114—116 Pbd., 6rd. Byg 12—13 Tdr. til 104—106 Pbd., Havre 10—12 Tdr. til 75—82 Pbd., Kartofler 70—90 Tdr. og Rodfrugter 250—300 Tdr.

Eggen Vest for Silkeborg: Rug 8—10 Tdr. til 122 Pbd., 2rd. Byg 10 Tdr. til 111 Pbd., 6rd. Byg 10 Tdr. til 105 Pbd., Havre 12 Tdr. til 70 Pbd., Erter 8—10 Tdr. til 120 Pbd. og Boghvede 8 Tdr. til 100 Pbd.

Hammerum Herred: Rug 6—7 Tdr. til 126 Pbd., 6rd. Byg 9—10 Tdr. til 101 Pbd., Havre 8—9 Tdr. til 82 Pbd., Boghvede 4—8 Pbd. og Kartofler 30—50 Tdr.

Eggen mellem Herning og Hølstebro: Hvede 6—10 Tdr. til 126 Pbd., Rug 4—12 Tdr. til 120 Pbd., 2rd. Byg 6—10 Tdr. til 110 Pbd., 6rd. Byg 6—12 Tdr. til 104 Pbd., Havre 5—12 Tdr. til 78 Pbd., Erter 4—10 Tdr. til 116 Pbd., Boghvede 3—6 Tdr. til 104 Pbd., Kartofler 60 Tdr.

Eggen mellem Ringkjøbing og Varde: Rug 5—8

Ædr. til 125 Pbd., 6rd. Byg 5—9 Ædr. til 98—100 Pbd., Havre 4—9 Ædr. til 72 Pbd., Boghvede 3—8 Ædr. til 87—101 Pbd.

Egnen mellem Varde og Esbjerg: Rug 6—8 Ædr. til 120—123 Pbd., 2rd. Byg 7—10 Ædr. til 110—112 Pbd., 6rd. Byg 7—10 Ædr. til 100—102 Pbd., Havre 9—11 Ædr. til 70—80 Pbd., Boghvede 5—8 Ædr. til 95—105 Pbd., Kartofler 30—60 Ædr., Rutabaga 200 Ædr. og Turnips 300 Ædr.

Det nordvestlige Bornholm: Hvede 13 Fold til 135 Pbd., Rug 12 Ædr. til 123 Pbd., 2rd. Byg 13 Ædr. til 116 Pbd., 6rd. Byg 14 Ædr. til 110 Pbd., Havre 14 Ædr. til 84 Pbd. og Ærter 8 Ædr.

Det sydlige Bornholm: Hvede 14—15 Ædr. til 133—134 Pbd., Rug 14—15 Ædr. til 123—124 Pbd., 2rd. Byg 13—14 Ædr. til 115—117 Pbd., 6rd. Byg 13—14 Ædr. til 108—110 Pbd., Havre 16 Ædr. til 83—86 Pbd., Ærter 6—8 Ædr. og Kartofler 40—50 Ædr.

Ketteiser.

14. Bind, Side 601, 4. Lin. f. o.: Tale læs Tviel.

— — — — 9. — — Forfrugt læs Rodfrugt.

15. Bind, Side 59. Det statistiske Bureau har viist Tidskriftet den Velvillie at gjøre opmærksom paa, at under Rubriken Kaps og Oliefrø er anført de Tal, som i Bureauets Kvartalsberetninger staa anførte for „Kaps og anden Sæd til Oliepresning“, hvorved Hørfrø, som selvfølgelig maa henføres under Benævnelser Oliefrø, ikke er kommet med. Tallene ville saaledes under denne Rubrik være rettede at anføre saaledes for Kaps og Oliefrø:

	1877—78	1878—79	1879—80
Indførsel	87,961 Ædr.	102,164 Ædr.	163,490 Ædr.
Udførsel	4,604 —	1,933 —	7,024 —
Overskudsudførsel ÷	83,357 — ÷	100,231 — ÷	156,466 —

15. Bind, Side 151. L. 7 og 8 for neden: Pbd. læs Dollars.

Indbydelse

til

det 15de alm. svenske Landbrugsmøde i Malmö 1881

fremsat ved det Kgl. Landhusholdningsfællesskabs Møde den 6te April 1881.

Præsidenten, Lehns greve Holstein-Holsteinborg. Mine Herrer! Vi have i Dag den Ære at have iblandt os to Gæster, paa hvis Nærværelse vi have Anledning til at sætte særlig Pris; de ere nemlig Næstformanden for Landbrugsmødet i Malmö, Hr. Godssejer Warholm og Mødets Sekretær, Hr. Professor Nathorst. Begge de Herrer ere mødte her i Dag for til de danske Landmænd at overbringe en Indbydelse til at deltage i Landbrugsmødet i Malmö. De ærede Herrer's Ankomst har været anmeldt for lang Tid siden, men som det jo er tilstrækkelig bekjendt, have de ikke kunnet komme her over paa Grund af Bøspærringen, og Indbydelsen har derfor ikke kunnet komme før.

Godsejer Warholm. Hr. Præsident! Ærede Herrer! Det turde ikke være ubekjendt for det kongelige danske Landhusholdningsfællesskabs Medlemmer, at det femtende almindelige svenske Landbrugsmøde skal afholdes i Malmö i Slutningen af Juli Maaned d. A., nemlig fra 20de—25de Juli. Bestyrelsen for dette Møde, hvis Næstformand Taleren har den Ære at være, har anmodet Professor Nathorst og Taleren om at fremsætte en Indbydelse til det kongelige danske Landhusholdningsfællesskab og til de danske Landmænd i Almindelighed om at deltage i Mødets Udstillinger og Forhandlinger. I det Bestyrelsen nu fremsætter denne Indbydelse, udtaler den tillige et levende Ønske om, at Deltagelsen maa blive livlig, og beder Landmændene være overbeviste om, at det er ikke alene Bestyrelsens Ønske, som her udtales, men et Ønske,

der næres af alle. Da Professor Rathorst, som har med Mødets Ordning at gjøre, bedre end Taleren kan gjøre Rede for Mødets Plan, skal Taleren anmode ham om at fremsette denne.

Professor Rathorst. Mindet om den venlige Modtagelse, som svenske Landmænd og Udstillere fik ved Landmandsmødet i Kjøbenhavn i 1869, har bevæget Bestyrelsen for det femtende almindelige svenske Landbrugsmøde i Malmö til at indbyde Udstillere og Landmænd fra den anden Side af Sundet til at deltage i Mødet, hvis Program er ordnet saaledes, at der i flere Retninger er dannet særskilte Afdelinger for Danmark og Norge, og er der da fulgt den samme Hoved- og Klasseinddeling som ved Landmandsmødet i Svendborg. Hestene ere saaledes inddelte i Arbejdsheste af svær Race, Heste af Landrace, Rideheste og Arbejdsheste af lettere Race. Hornkvæget er inddelt i Malkekvæg og Kjødkvæg, og Mejeriprodukterne i Smør og Ost. I denne Afdeling er der udsat Præmier til et Beløb af omtrent 8000 Kr., og desforuden uddeles der Sølv- og Broncemedailler. Hvad dernæst de Udstillingsgjenstande fra Danmark og Norge angaa, som ikke kunne komme ind under den særskilte danske og norske Afdeling, da blive de optagne i den svenske Afdeling indenfor de Grupper, hvortil de høre, og bedømte sammen med de svenske Gjenstande, dog saaledes at de ikke komme til at borttage nogen Præmie fra den svenske Afdeling, idet de blive præmiebelønnede af et særskilt Fond. Dommerne i de forskjellige Klasser ere endnu ikke valgte, men Taleren er berettiget til at sige, at man agter at henvende sig til danske Mænd med Anmodning om at træde ind i Dommerudvalgene. I det Hele taget haaber Taleren, at man i Danmark vil finde den for dette særlige Afdeling ordnet paa en saadan Maade, at man vil være tilfreds med den, og at man i Danmark vil finde dygtige Mænd, som med Interesse for Sagen ikke ville undlade at gjøre deres bedste for at naa et retfærdigt Resultat ved de Domme, de afgive over de præmieæftende Gjenstande. For at Bekjendtgjørelsen om Mødets Afholdelse kan blive udbredt saa meget som muligt, vil den blive oplaaet paa samtlige danske Jernbanestationer. Dette er, hvad Taleren i Korthed har at berette med Hensyn til Mødets Afholdelse.

Endnu skal Taleren kun udtale, at det vil være Sverrig fjært, om Danmark, da det svenske Landbrugsmøde nu afholdes i dets Nærhed, vil deltage flittigt saa vel hvad Udstillingerne som Forhandlingerne angaa, ja i alt, hvad Mødet kan komme til at byde. Til Slutning skulde Taleren anmode det konge-

lige danske Landhusholdningsfæltskab om at fremsætte denne Indbydelse for alle de danske Landbrugere.

Præsidenten skulde tillade sig saa vel paa det kongelige danske Landhusholdningsfæltskabs som paa den danske Landbrugerstands Begne at bringe en hjærtelig og varm Tak for den smukke og alle saa overordentlig hjærkomne Indbydelse, som nu er fremsat. Vi have ved tidligere Lejligheder havt saa mange Beviser paa, hvor vel man er stedet, naar man kommer til de store svenske Landbrugsmøder; vi have haft Beviser derpaa saa vel i Malmø som i Stockholm, og der er vist ingen Dansk modt der, undtagen han med Glæde og kjær Ihukommelse mindes de Dage, han tilbragte blandt vore svenske Naboer. Naar Taleren udtaler denne Tak, tør han dertil føje, at der foreligger et Bevis paa, i hvilken Grad vi sætte Pris paa at kunne virke i Samdrægtighed med vore Naboer hinsides Sundet deri, at man i Danmark har udsat Afholdelsen af den til iaar bestemte almindelige danske Landmandsforsamling indtil videre for ikke at kollidere med Landbrugsmødet i Malmø. Hvorvidt vi imidlertid kunne deltage i Udstillingerne i den Fylde, som vi gjerne vilde, kunne vi ikke i dette Øjeblik have nogen Mening om; det vil jo bero paa, hvorledes det stiller sig med det for Tiden udstedte Forbud mod Udførselen af Kvæg fra Sjælland. Men maa vi end opgive det i den Retning, er der mange andre Omraader, paa hvilke vi kunne udstille, og det vil utvivlsomt fra svensk Side paastjønnes, at man møder paa disse saa fylldig som muligt. Et tør Taleren imidlertid udtale, og det er, at man her i Danmark glæder sig til at kunne møde i talrig Flok for at nyde godt og lære af vore Naboer hinsides Sundet. Til Slutning skulde Taleren bede de Herrer Godsejer Warholm og Professor Nathorst som Mødets Repræsentanter at modtage de danske Landbrugeres og det kongelige danske Landhusholdningsfæltskabs Tak for den overbragte Indbydelse.

(Forsamlingen tilkjendegav sin Tilslutning hertil ved at rejse sig).